

Stichting Da Capo

Inhoudelijk jaarverslag 2017 Stichting Da Capo; brengt vrouwen een stap verder!

**Empowerment en ontwikkelingsproject voor
migrantenvrouwen**

Door leren en werken weer meedoen in de samenleving.

Inhoud

Inleiding.....	3
1. De activiteiten van Stichting Da Capo	5
1.1 Scholing; Nederlandse les	5
Taalaanbod in de wijk	7
1.2 Vorming en Activering	8
Naaiatelier Da Capo	8
Op weg helpen naar vrijwilligerswerk.....	10
Entree opleiding Zorg & Welzijn	11
Aantal deelnemers	12
Oriëntatie op de arbeidsmarkt	13
1.3 Overige activiteiten.....	13
2. Achtergrondinformatie van Da Capo	15
3. Relatie met andere projecten en/of initiatieven	17
4. Interne organisatie	19
4.1 Betaalde medewerkers	19
Projectcoördinator.....	19
Activeringsmedewerker.....	20
4.2 Vrijwilligers.....	20
4.3 Bestuur	20
BIJLAGEN	21

Inleiding

De Stichting Da Capo is ruim 3 jaar geleden opgericht en van start gegaan met haar activiteiten. Het idee van de stichting was om migrantenvrouwen op weg naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid te brengen door het aanbieden van verschillende activiteiten. Stap 1 voor het meedoen in een samenleving is het leren van de taal. Dat is dan ook Da Capo's belangrijkste en grootste activiteit. Stap 2 is je ergens aan verbinden, bijvoorbeeld als vrijwilliger of als deelnemer bij een buurtactiviteit. Door elke week naar je activiteit of werk te gaan, blijf je het Nederlands verbeteren en leer je steeds meer mensen kennen.

De belangrijkste stap voor alle vrouwen is het leren of verbeteren van de Nederlandse taal. Da Capo zet zich in voor alle vrouwen, laag- en hoogopgeleid, met grote ambities of met de wens om zelfredzamer te worden in het dagelijks leven. In kleine groepjes gaan de vrouwen op hun eigen niveau aan de slag om Nederlands te leren of te verbeteren. Het taalaanbod is wederom uitgebreid het afgelopen jaar.

Gedurende de 3 jaar dat Da Capo functioneert, heeft zij het aantal vrouwen dat zich aanmeldt voor de taallessen of het naaiatelier significant zien groeien. Dat betekent dat er vraag is vanuit anderstalige vrouwen naar laagdrempelige taallessen en een plek waar zij contacten leggen met andere vrouwen.

Niet alleen taal is belangrijk om mee te doen in de samenleving. Taal is een middel. Dingen ondernemen met andere mensen, mensen ontmoeten, nieuwe dingen leren zijn ook belangrijk. Om deze reden zet Da Capo ook in op activering en vorming.

Het afgelopen schooljaar was het eerste jaar dat de verbinding met formele beroepsvorming is gezocht. Vrouwen konden de Entreeopleiding van het ROC volgen en de stage vervullen in het naaiatelier. Een eerste groep vrouwen is daarmee gestart. In het jaarverslag komen de bevindingen aan bod.

En er is gezocht naar een opdrachtgever om producten in opdracht te kunnen maken en van het atelier een inkomens generende activiteit te maken waardoor de eigen inkomsten toenemen. Dat is gelukt! De Apenheul, een grote ondernemer in Apeldoorn met duurzaamheid en MVO hoog in het vaandel, heeft een mooie opdracht gegeven voor het hergebruik van de kapotte tassen die bezoekers het park mee in krijgen. Ook hierover meer in dit jaarverslag.

Naast de mogelijkheden om actief te worden bij Da Capo in het atelier of op een andere manier, is er ook een training gestart voor vrouwen die graag als vrijwilliger aan de slag gaan. De training focust op wie ben ik, wat kan en wat wil ik. De vrouwen worden begeleid

richting vrijwilligerswerk dat bij ze past. Na deze pilot wil Da Capo deze training een integraal onderdeel laten zijn van het (taal)aanbod. Taal leren doe je niet alleen in een leslokaal, juist door met mensen samen te zijn en te werken, leren anderstaligen een nieuwe taal.

In dit verslag leest u op welke manier de geplande activiteiten vorm zijn gegeven, of en hoe de doelstellingen zijn behaald en wat de eventuele nieuwe plannen en op te zetten activiteiten zullen worden in het volgende (school)jaar.

Feit is dat veel vrouwen de weg naar Da Capo vinden waardoor hun eigen weg richting zelfstandigheid en zelfredzaamheid een stap dichterbij komt.

Namens het bestuur,

Marleen Hoogeboom
Projectcoördinator Stichting Da Capo
December 2017

1. De activiteiten van Stichting Da Capo

Het project heeft 3 belangrijke pijlers om deze uiteindelijk participatie en integratie in de maatschappij van deze doelgroep te kunnen bewerkstelligen en eventueel stappen te kunnen zetten op de participatieladder:

1. Scholing: Nederlandse taal en computerles
2. Vorming: Via trainingen en cursussen krijgen de vrouwen een stuk informatie mee als bouwstenen die ze kunnen gebruiken voor het bouwen van hun eigen toekomst. Ontwikkelen zelfbeeld en persoonlijk ontwikkelplan, beroepsoriëntatie, cv opstellen en leren solliciteren
3. Activering: Het starten van een of meerdere activiteiten en/of vrijwilligerswerk. Dat kan gaan om deelname aan een wekelijkse activiteit bij Da Capo of daarbuiten, het volgen van de Entreeopleiding, of het starten van vrijwilligerswerk.

Hieronder volgt een uiteenzetting van de uitgevoerde activiteiten en de resultaten hiervan.

1.1 Scholing; Nederlandse les

De taallessen die Da Capo verzorgt, worden goed bezocht door vrouwen. Elk schooljaar weer vindt er uitbreiding plaats in het aantal groepen. En er wordt ook elk jaar weer gekeken naar het aanbod van de taallessen. Wat kan er anders? Wat kan er beter? Op welke manier worden de lessen vormgegeven en waar ligt de focus bij elke les?

De lessen worden gegeven door vrijwilligers. Bij het uitbreiden van het aantal groepen moeten er ook weer vrijwilligers gevonden worden die les willen geven. Tot op heden gaat dat gelukkig goed en zijn er meestal voldoende vrijwilligers voor alle lessen.

De doelgroep bij Da Capo is erg divers. Er komen vrouwen die analfabeet zijn (in eigen taal en/of in het Nederlands), maar ook laagopgeleide vrouwen met weinig studievoordigheden en een laag leertempo. Maar er komen ook middel en hoogopgeleide vrouwen, soms spreken zij Engels en soms niet. Hun leervermogen ligt veel hoger en hun studievoordigheden zijn veel beter. En voor alle vrouwen wordt er gezocht naar de juiste les(sen) om aan deel te nemen. Het gaat om maatwerk.

In een van wijken van Apeldoorn is Da Capo, op verzoek van de Afghaanse vereniging, ook gestart met Nederlandse lessen voor vrouwen. Dat is in de wijk Zevenhuizen.

Het lesoverzicht van schooljaar 2017-2018 (gestart na de zomervakantie in augustus 2017) ziet er nu als volgt uit:

Niveau van de les	Aantal keer per week	Aantal groepen	Aantal vrijwilligers
<i>Lessen op niveau 1</i>			
alfabetisering	2x	1	2
Niveaugroep 1	2x	2	4

Spreken 1	1x	1	1
Groep A Zevenhuizen	1x	1	2
Lessen op niveau 2			
Niveaugroep 2	1x	2	2
Spreken 2	1x	1 (en 1 staat geprogrammeerd, nog geen vrijwilliger)	1
Lezen en schrijven 2	1x	1	1
Grammatica 2	1x	1	1
Lessen op niveau 3			
Niveaugroep 3	1x	2	2
Lezen en schrijven 3	1x	1 (en 1 staat geprogrammeerd, nog geen vrijwilliger en onvlodoende deelnemende vrouwen)	1
Grammatica 3	1x	1	1
Groep B Zevenhuizen	1x	1	2
Lessen op niveau 4			
Niveaugroep 4	1x	2	2
Lezen en schrijven 4	1x	1	1
Grammatica 4	1x	1	1
Groep B Zevenhuizen	1x	1	2
		20	26*

*er zijn momenteel 20 taalvrijwilligers. Enkele vrijwilligers komen 2 of 3 keer per week lesgeven.

Waar loopt Da Capo tegenaan bij het verzorgen van de lessen?

- Soms een snelle doorloop van vrouwen die zich aanmelden maar echter kort blijven (of in helemaal niet komen) waardoor de indeling van de groepen en de presentielijsten van deze groepen vaak wisselen. Dat is lastig voor de administratie, maar ook voor de taalvrijwilligers.
- Sommige vrouwen zijn moeilijk te plaatsen. Soms is het niveau van alfabetisering erg laag waardoor zij niet kunnen meedoen bij lessen op niveau 2 of hoger. Spreekvaardigheid is dan soms juist hoger dan bij andere vrouwen waardoor deelname een spreeklessen op een laag niveau ook niet aan de orde is.
- Verschil van niveau in de groepen waardoor lesgeven lastiger wordt

- Instroom na enkele weken of maanden. De lessen zijn dan al bezig en is de groep gevorderd in het lesboek of lesmateriaal waardoor de nieuwe instromers niet aan het begin van het boek kunnen starten.

Taalaanbod in de wijk

De wijk Zevenhuizen

De Afghaanse vereniging heeft via de gemeente Apeldoorn een aanvraag ingediend voor taallessen voor vrouwen in de wijk Zevenhuizen waar zij gevestigd is. Aan Da Capo is gevraagd deze taallessen te gaan bieden. Dat stond al gepland voor 2016, maar omdat de locatie van de Afghaanse vereniging niet geschikt was, heeft Da Capo nog lang gewacht met de start van de lessen. De Afghaanse vereniging had plannen om te verhuizen. Ze hebben momenteel een klein oud houten gebouw in gebruik als Moskee en buurthuis. Dat voldoet helaas niet voldoende aan de wensen voor het geven van taallessen. Ze hadden een ander gebouw op het oog, dat zij van de gemeente wilden kopen. Die aankoop heeft lang op zich laten wachten. Begin 2017 was er nog steeds geen sprake van verhuizing en toen is Da Capo toch begonnen met lesgeven in de Afghaanse vereniging.

Er is gekozen voor 2 niveaugroepen die beiden 2 keer per week les hebben. Per groep zouden 2 vrijwilligers lesgeven, dus in totaal waren er 8 vrijwilligers nodig.

Het taalhuis Apeldoorn heeft haar hulp aangeboden bij het opzetten van deze lessen:

- 10 laptops
- Lesmateriaal
- Scholing van de vrijwilligers bij de basistraining

Het bleek moeilijk om veel vrouwen naar de lessen te krijgen. De groepjes waren klein en ook hier het verloop van vrouwen groot. Dat kan mede komen door de leslocatie waardoor vrouwen afhaakten. Maar er waren ook andere problemen zoals slechte internetverbinding waardoor de laptops niet konden worden gebruikt, oude wc's die niet erg fris ruiken, geen eigen kast waardoor spullen kwijtraakten.

In oktober 2017 heeft Da Capo een nieuwe locatie gezocht die beter ingericht was voor het geven van taallessen. In november zijn de lessen hiernaartoe verhuisd. Helaas maar 2x per week, dus elke groep nu 1x per week les. Maar de ruimte is prettig, er zijn mooie tafels en stoelen en verder heel belangrijk; we zijn gevestigd in een locatie waar ook het CMO (centrum voor maatschappelijke ondersteuning) van de gemeente gevestigd is voor de wijk Zevenhuizen. Doorverwijzen naar taallessen wordt nu ook door hen opgepakt waardoor het aantal vrouwen dat deelneemt in 2 weken tijd al aanzienlijk gegroeid was. De zichtbaarheid van Da Capo is hierdoor groter geworden en vrouwen zullen nu eerder bij de taallessen terecht komen dan voorheen.

De wijk Orden

De Goede Herder kerk is gevestigd in de wijk Orden. Zij hebben contact gezocht met Da Capo om de mogelijkheden voor taallessen voor vrouwen in de wijk vorm te gaan geven. De kerk heeft een zaal waar les gegeven kan worden en een aantal mensen die zich graag inzetten voor andere mensen. Met hen worden vanaf januari verder de mogelijkheden verkend om ook in Orden een taalgroep van Da

Capo op te zetten. Wij zullen dan in gesprek gaan met andere taalgroepen die ook in de wijk zitten om het aanbod en de doorstroom op elkaar te laten aansluiten.

1.2 Vorming en Activering

Da Capo wil de focus gaan verleggen van alléén taalles, naar taalles gekoppeld aan taalstages. Een taal leren doe je niet alleen door les te krijgen in een leslokaal. Het is voor anderstaligen juist belangrijk om de taal al doende te leren. En dat doe je door met Nederlanders, of een groep mensen van verschillende afkomst waar Nederlands de voertaal is, in contact te komen. Deze focus zal beetje bij beetje vorm moeten krijgen in de toekomst.

Ook uit evaluaties van beleid (landelijk en gemeentelijk) blijkt dat veel migranten na afronden van hun inburgeringstraject nog altijd te weinig taalvaardig zijn, te weinig contacten hebben en te weinig activiteiten om handen om daadwerkelijk mee te doen in de maatschappij. Dat is een zorgelijke ontwikkeling. Deze afstand tot de maatschappij en de arbeidsmarkt wordt nog maar moeilijk ingehaald als men eenmaal klaar is met het inburgeren en op zoek moet naar werk.

Het is daarom van groot belang om mensen vanaf het begin naast taalles ook andere activiteiten te bieden waardoor zij in contact staan met de maatschappij. Leren in de praktijk, of vrijwilligerswerk doen. Dat is wat Da Capo ook wil oppakken en nastreven in de nabije toekomst. Vrouwen zijn vaak nog minder in beeld dan mannen. In veel gevallen zijn zij pas later naar Nederland gekomen in het kader van gezinshereniging of door een (gearrangeerd) huwelijk. In veel gevallen gaan deze vrouwen niet naar de reguliere inburgeringscursussen. Zij leren de taal nauwelijks en hebben weinig sociale contacten. Zij riskeren een boete bij niet tijdig inburgeren. Vrouwen uit Europa en Turkije hebben geen inburgeringsplicht. Vaak zijn zij al jaren in Nederland maar hebben nog geen woord Nederlands geleerd.

Da Capo wil daar aan werken en deze vrouwen in hun kracht zetten. Nederlands leren en iets doen waar je goed in bent en wat je leuk vindt.

Naaiatelier Da Capo

De eerste activeringsactiviteit van Da Capo bestond als sinds de oprichting; het naaiatelier. Hier komen vrouwen om te (leren) naaien. Het atelier is een leerwerkbedrijf. Aan de ene kant kom je om te leren (naaien, taal), en aan de andere kant kom je ook meehelpen in de productie (werken). In de afgelopen 3 jaar heeft er een verschuiving plaatsgevonden van “gezellig naaien met elkaar” naar een productieatelier waar in opdracht spullen gemaakt worden.

Twee noemenswaardige ontwikkelingen van het naaiatelier:

1. In het schooljaar 2016-2017 is het naaiatelier een stageplek geworden voor leerlingen van de Entreeopleiding van het ROC Aventus (niveau 1). Da Capo biedt vrouwen de kans om hun entreediploma te halen waarna zij kunnen doorstromen naar niveau 2 of 3 van het MBO. Hierdoor verbetert hun positie op de arbeidsmarkt. In oktober 2016 is de eerste groep vrouwen gestart. Van de 7 aanmeldingen hebben 6 vrouwen hun stage afgerond in juli 2017

waren er 3 klaar met de entreeopleiding voor de zomervakantie. Drie anderen moesten nog wat langer naar school voor het programma van rekenen en taal en zullen in februari 2018 klaar zijn.

2. De apenheul heeft het afgelopen jaar een grote opdracht gegeven. Van de oude “aapvrige tassen” die het park meegeeft aan de bezoekers zijn nieuwe items gemaakt. Deze spullen worden in de shop van het park verkocht. Een heel mooie opdracht die goed past binnen de doelstelling van het atelier; hergebruik van oude stoffen. Er zijn mooie items ontworpen en gemaakt. Sleutelhangers, mandjes, etuis, pennenrollen, schoudertasjes. De groep stagiaires heeft hier heel goed aan kunnen werken en hebben daardoor veel geleerd van het naaivak. Voor het seizoen 2017-2018 wil de Apenheul nogmaals met Da Capo in zee voor items gemaakt van deze kapotte tassen.

Het atelier is gestart vanuit de wens hier een sociale onderneming van te maken en deze in enkele jaren te laten groeien naar een financieel zelfstandig onderdeel van Da Capo.

Deze gewenste financiële onafhankelijkheid blijft lastig te realiseren. De belangrijkste oorzaak ligt in het feit dat:

- Het aantal uren per week dat vrouwen “produceren” te laag is
- Er veel begeleiding noodzakelijk is bij het produceren door de vrouwen
- De verkoopprijzen van de producten erg laag is.
- Het doen van acquisitie voor de opdrachten tijdrovend en heel lastig is en daar is geen medewerker voor in dienst
- Da Capo haar eigenlijke doelstelling, vrouwen mee laten doen in de maatschappij, niet uit het oog wil verliezen.

Er is onderzoek gedaan naar vergelijkbare initiatieven. Succesvolle initiatieven zijn vaak gekoppeld aan een grote (zorg) organisatie die achter de schermen veel kosten op zich nemen. Te denken valt aan investering van materialen en huisvesting.

Een vergelijkbaar initiatief in Rotterdam heeft een andere schaal; er komen dagelijks 45 vrouwen! Hierdoor kunnen zij omzet maken en grote opdrachten aannemen. Zolang Stichting Da Capo deze grote opdrachten niet heeft en het atelier niet 40 uur per week heeft bemand is complete financiële zelfstandigheid niet haalbaar, ook niet in de toekomst.

Da Capo is lang zoekende geweest naar de juiste werkwijze binnen het atelier en naar de te produceren items en producten en een verkoopmarkt. Hierbij is sociale activering voor de vrouwen uiteraard leidend, maar het voor een deel voorzien in eigen inkomsten blijft wenselijk.

Deze activiteiten zullen zeker inkomsten gaan genereren en misschien in de toekomst ook echt wel aanzienlijke inkomsten, maar voorlopig niet genoeg voor economische zelfstandigheid.

Dit bovenstaande neemt niet weg dat het Atelier een waardevolle en mooie aanvulling is op de doelstelling van Stichting Da Capo!

Naast de reeds genoemde successen hierboven van het atelier zijn er nog een paar kleine ontwikkelingen geweest:

- Een amateur theatergroep heeft de hulp ingeroepen van Da Capo voor het maken van de kostuums. Dit was een leuke en leerzame ervaring voor de vrouwen. Zij mochten als dank naar de première van de theatervoorstelling. Voor enkele vrouwen de eerste keer dat zij in een theater kwamen.
- Er zijn banners en banieren van het evenement Hoofdstraat 100 jaar gedoneerd aan het naaiatelier. Zij hadden over ons gehoord. Hier zijn tassen van gemaakt voor de verkoop. Een deel zal naar de museumwinkel van Coda gaan en een ander deel verkocht aan geïnteresseerden en op een kerstmarkt.
- Het atelier heeft tassen gemaakt van een oude banner voor medewerkers van Serious Request. Dit was in opdracht van iemand die deze opdracht van de gemeente heeft gekregen, maar Da Capo heeft ingeschakeld voor de uitvoering ervan.
- Een studente van de Wittenborg University is bezig met het opzetten van een tassenlijn. Zij maakt gebruik van geweven stoffen die op traditionele wijze worden geweven in Timor Indonesie. Zij zoekt een atelier in Nederland waar de tassen gemaakt worden op sociale wijze. Half december is Da Capo in gesprek gegaan met deze studente en de afspraak is dat er enkele tassen zullen worden gemaakt als voorbeeld. Daarna wordt er verder gesproken over een mogelijke samenwerking.

Op weg helpen naar vrijwilligerswerk

Taal combineren met vrijwilligerswerk. Daarvoor is de eerste stap is genomen. Er is een pilotcursus opgestart "Aan de slag". Het is een training waarbij de vrouwen aan de slag gaan met zichzelf. Vragen als wie ben ik?, wat kan ik?, wat wil ik? En hoe kom ik daar? worden stapsgewijs beantwoord. Het is een leuke en gezellig les, waar veel gepraat wordt met elkaar. Dat is dus al een eerste stap naar meer Nederlands spreken. Ze kijken achterom (wat heb ik al geleerd) en vooruit (wat wil ik in Nederland doen).

Er hebben in de eerste training 7 vrouwen deelgenomen. Al tijdens de training is er een vrouw bemiddeld naar vrijwilligerswerk. Zij gaat 2 keer per week werken in een van de winkels van Foenix. Een andere vrouw wil ook graag zoiets gaan doen. Twee vrouwen (op leeftijd) willen graag iets doen met bakken of koken. Voor hen wordt gezocht naar een geschikte plek.

Het is de bedoeling dat deze cursus vaker gegeven gaat worden in 2018 en dat deze activeringscursus onderdeel wordt van het taalaanbod bij Da Capo. Deze cursus wordt samen met Foenix opgezet. De eerste stappen in samenwerking zijn hiermee een feit. De cursus vindt plaats bij

Foenix, en een gedetacheerde medewerker van Foenix begeleidt deze groep en de 2 vrijwilligers die de training verzorgen en begeleidt hen naar een geschikte vrijwilligersplek binnen of buiten Foenix. Vanaf 2018 wordt deze cursus ook meegenomen in het programma Talent van de gemeente. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt worden begeleid naar vrijwilligerswerk. Deze cursus en de begeleiding komen waarschijnlijk in aanmerking voor subsidie van dit programma.

Entree opleiding Zorg & Welzijn

In het schooljaar 2016/2017 is Da Capo gestart met de pilot om vrouwen te stimuleren om deel te nemen aan niveau 1 van het MBO. Dat heet de Entreeopleiding. Deze entreeopleiding is bedoeld voor mensen zonder startkwalificatie. Na het behalen van het diploma op niveau 1, kunnen mensen doorstromen naar niveau 2, 3 of 4 waardoor de kansen op werk toenemen in de toekomst. Door deze samenwerking aan te gaan met het ROC Aventus is een verbinding gelegd tussen informeel en formeel leren. Tevens is het onderdeel van activering; vrouwen worden gestimuleerd om te werken en te leren waardoor kansen op werk groter worden.

Verder is het ook een inkomens genererende activiteit om de eigen inkomsten te laten stijgen. Bedrijven krijgen vanuit de Rijksdienst voor Ondernemers een vergoeding voor stagiaires die stage lopen via de BBL-opleiding (beroeps begeleide leerweg). Dat is een mooie aanvulling op de eigen inkomsten van de stichting.

De stage doen de vrouwen in het naaiatelier. Zij komen 4 dagen per week naar de stage en gaan 1 dag in de week naar school.

In de eerste groep hebben 7 vrouwen zich aangemeld, waarvan er een al vrij snel is gestopt vanwege zwangerschap. De overige zes vrouwen hebben de stage nagenoeg in het schooljaar 2016/2017 afgerond. Na de zomervakantie hebben zij nog enkele uren stage moeten vervullen. Drie van de zes vrouwen was toen ook klaar met de opleiding. De andere drie hebben meer moeite met taal en rekenen en moesten nog een half jaar doorgaan op school om hun diploma te behalen. Dat hopen zij te doen in februari 2018.

In februari 2017 zijn nog 2 vrouwen gestart met de entreeopleiding. Een daarvan was al vrijwilligster als kinderoppas. Zij heeft de stap gezet om weer naar school te gaan en een diploma te halen. In oktober 2017 zijn er 2 vrouwen gestart, waarvan er 1 al snel is gestopt vanwege persoonlijke omstandigheden.

Evaluatie van de entreeopleiding

In oktober is er een evaluatie geweest met de vrouwen die de entreeopleiding hebben gedaan, of nog bezig zijn. We wilden graag hun feedback hebben (Zie bijlage voor een samenvatting van deze evaluatie).

Wat zijn de conclusies na deze eerste pilot?

- De screening van de vrouwen moet beter gedaan worden. Er moet voldaan worden volgens ons aan een minimaal niveau van taal en rekenen. Vijf van de zeven vrouwen had eigenlijk een te laag startniveau. Zij hebben in het land van herkomst geen of nauwelijks onderwijs gevolgd. Daardoor het is het niveau van rekenen en taalbegrip erg laag.
- De boeken van het ROC sluiten absoluut niet aan op het taalniveau van deze vrouwen. De boeken zijn geschreven voor Nederlandse mensen die een schoolcarrière hebben doorlopen, maar geen diploma hebben behaald. De migrantenvrouwen die vanuit Da Capo de entreeopleiding volgen hebben veel meer baat bij Nederlandse les in de zin van woordenschat uitbreiden, eenvoudige grammatica leren waardoor zinsopbouw verbeterd kan worden.
- De begeleiding vanuit het ROC houdt te wensen over. Er is te weinig individuele aandacht voor deze groep vrouwen waardoor zij ondersneeuwen op school. De vrouwen gaven aan dat de begeleiding niet erg goed was
- Het leren en het meewerken aan de productie in het naaiatelier is positief ervaren. De sfeer is goed, er wordt Nederlands gesproken en dus geleerd. Ze zijn sociaal maatschappelijk actief
- De meeste vrouwen zouden wel door willen naar een hoger niveau, maar dat zit er voor de meeste niet in vanwege bovengeschetste situatie.
- De meesten willen actief blijven, niet thuis zitten. Dus dat is een positief effect van dit traject.

Belangrijke conclusie: leren en werken en daardoor sociaal actief zijn helpt! De weg via een entreeopleiding is alleen weggelegd voor vrouwen die een gedegen basisscholing hebben gehad in het thuisland waardoor taal en rekenen voldoende zijn ontwikkeld. Dus; doorgaan met de entreeopleiding, maar een betere screening uitvoeren bij aanmelding. Voor de andere vrouwen is het traject taal en activering een prima opstap om beter te kunnen deelnemen aan de maatschappij middels activiteiten of vrijwilligerswerk.

Aantal deelnemers

Het schooljaar van Da Capo loopt gelijk met het onderwijs. De start is in augustus en het schooljaar eindigt in juli als de zomervakantie begint. In dit jaarverslag worden de cijfers over 2015, 2016, 2017 meegenomen. Sinds augustus 2016 is er een database opgezet om de deelnemende vrouwen te registreren. Uit deze database zijn onderstaande gegevens gehaald.

	2015	2016	2017
Aantal aanmeldingen	15*	78	139
Waarvan nooit of nauwelijks geweest		7	24
Aantal gestopte deelnemers in 2016		3	
Aantal gestopte deelnemers in 2017		38	42
- Naar andere cursus/school/opleiding		8	8

- Werkgerelateerd (te veel werk, meer uren, werk gevonden)		4	6
- Gezondheid/persoonlijke reden		3	4
- verhuisd		3	5
- terug naar thuisland		4	
- zwangerschap		7	
- klaar met stage entreeopleiding		1	
- niet bekend		7	13
- overige redenen		4	5
- cursus afgerond bij Da Capo			1

*dit waren uiteraard niet alle deelnemers in 2015, maar het zijn vrouwen die ook in 2016 nog actief waren en daarom in de database zijn geregistreerd.

Aantal vrouwen dat alleen taalles volgt:	101
Aantal vrouwen dat alleen in het atelier actief is	14
Aantal vrouwen dat een ander activeringsactiviteit volgt	19
Aantal vrouwen dat zowel taal als activering doet	24

Oriëntatie op de arbeidsmarkt

Ook in 2017 is de cursus arbeidsmarkt oriëntatie weer gegeven. De eerste cursus vond plaats in februari. Er hebben zich 8 vrouwen aangemeld in het begin. Daarvan zijn er 4 voortijdig gestopt. Twee vrouwen in verband met een zwangerschap (vermoeidheid en misselijkheid), een ander omdat ze werk had gevonden in de thuiszorg en één vrouw zonder reden.

De overgebleven 4 vrouwen waren zeer enthousiast over de cursus en zeer gedreven. Zij zijn allen druk aan de slag met solliciteren. Tijdens de cursus hebben zij hun CV gemaakt, sollicitatiebrieven geschreven en geoefend met sollicitatiegesprekken. Bij allemaal speelt nog altijd mee dat het Nederlands niet perfect is waardoor zij onzeker zijn over solliciteren. Maar een dergelijke cursus moedigt hen aan om vooral wel te blijven solliciteren.

1.3 Overige activiteiten

Gedurende het afgelopen jaar hebben ook andere sociale, recreatieve en educatieve activiteiten plaatsgevonden.

13 januari 2017	High tea in het kader van nieuwjaarsviering
8 maart 2017	Internationale vrouwendag. Een dag met workshops, muziek en dans en heerlijk eten.

14 maart	Vrijwilligersactiviteit; rondleiding over het Zwitsalterrein en koffie met gebak
7 mei	deelname World Proef met een kraam van Da Capo en deelname van enkele vrouwen die eigen hapjes hebben verkocht.
14 juni	Vrijwilligersuitje: bezoek aan Hoge Veluwe met picknick en fietstocht door het park en bezoek Kroller Muller
27 juni 2017	Viering Suikerfeest
5 september 2017	Taallunch en rondleiding bij Coda in het kader van de week van de alfabetisering
21 september	Deelname met een kraam van het atelier aan bezoek van het Oranjefonds van het moestuin naast Da Capo. Verrassingsbezoek van de Koning Willem Alexander.
23 – 27 oktober	Bezoek aan het buurthuisje Havenpark met alle taalgroepen om deelname aan activiteiten te stimuleren.
1 december	Sinterklaasviering voor de kinderen van de kinderoppas
5 december	Sinterklaasviering met vrijwilligers en deelnemers. Een gezellig dobbelspel gespeeld met elkaar.
20 december	vrijwilligersactiviteit: high tea als jaarafsluiting

2. Achtergrondinformatie van Da Capo

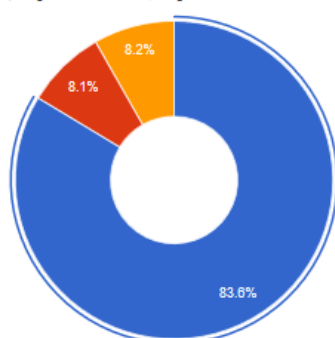
Doelstelling

Het doel van de stichting Da Capo is (migranten)vrouwen middels informeel leren nieuwe competenties en vaardigheden aan leren waardoor zij beter kunnen participeren in de samenleving en gaan deelnemen aan de arbeidsmarkt in vrijwillige of betaalde functies.

Cijfers in Apeldoorn rondom migratieachtergrond

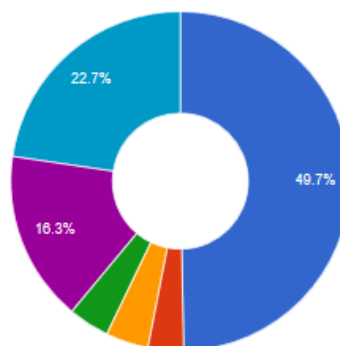
Autochtoon of migratie - 2016

● Autochtoon ● Migratie Westers ● Migratie Niet-Westers

ⓘ Migratie achtergrond - 2016

● Westers ● Marokko ● Antillen ● Suriname ● Turkije ● Overig

Migratie achtergrondinwoners

Autochtoon	132,983
Migratie Westers	12,938
Migratie Niet-Westers	13,104

Nederlanders met een migratie-achtergrond is de term die sinds eind 2016 wordt gebruikt voor het woord 'allochtoon'. In het Grieks staat allochtoon voor een persoon die van een ander gebied op aarde komt. Een autochtoon is iemand uit hetzelfde gebied. Bovenstaand 'taart diagram' toont de gegevens voor Nederlanders die zelf in het buitenland zijn geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder ("eerste generatie allochtoon") en voor personen die zelf in Nederland zijn geboren en ten minste één in het buitenland geboren ouder hebben ("tweede generatie allochtonen").

Bevolking, ingedeeld naar autochtoon, of met een westerse of niet-westerse migratie achtergrond :

1. Autochtoon.
2. Westers: inwoners met als herkomst één van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.
3. Niet-westers: inwoners met een migratie-achtergrond uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië met uitzondering van Indonesië en Japan.

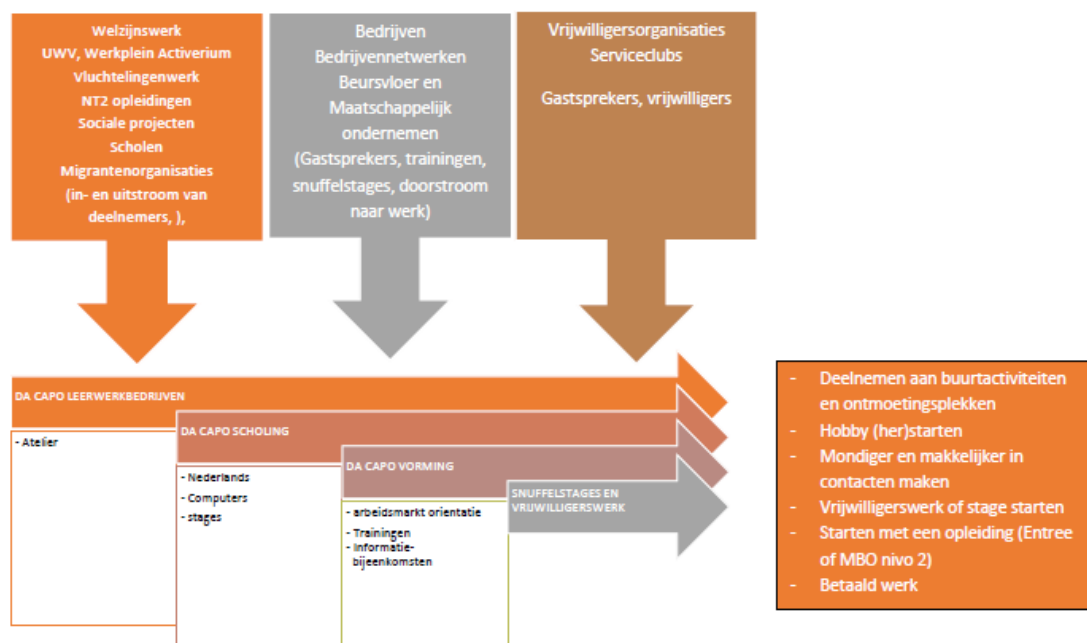
Da Capo heeft na een korte studie in 2014 geconstateerd dat er in Apeldoorn niet veel activiteiten bestaan voor migrantenvrouwen om zich te kunnen ontplooiën en ontwikkelen waardoor het makkelijker wordt om mee te doen in de Nederlandse samenleving. Apeldoorn telt een grote groep mensen van niet Nederlandse afkomst. Voor de hele stad zijn dat er 26.042 zowel westers, als niet-westers. Het aantal autochtone inwoners is 132,983 en dus is het percentage allochtone inwoners komt dan op 16,3%. Dat is een vrij grote groep. Ruim 13.000 Apeldoorners hebben een niet-Westerse nationaliteit.

Da Capo is er voor alle vrouwen die een steuntje in de rug nodig hebben om verder te komen en die zich willen ontwikkelen. Vrouwen uit westerse en niet westerse landen zijn welkom voor de taallessen, zowel inburgeraars als niet-inburgeraars. Ze moeten gemotiveerd zijn om hun niveau te verhogen, ongeacht het niveau dat ze al beheersen. Zowel beginners als vrouwen die redelijk vloeiend spreken, kunnen zich bij Da Capo aanmelden voor een cursus. En naast allochtone vrouwen zijn ook Nederlandse vrouwen welkom bij de andere activiteiten van Da Capo.

3. Relatie met andere projecten en/of initiatieven

Da Capo wil zo veel mogelijk samenwerken met reeds bestaande organisaties en projecten. Zowel aan de “inputkant” (werven van deelnemers, sprekers voor trainingen, werven van vrijwilligers) als aan de “outputkant” (plaatsen van deelnemers bij organisaties op leerwerkplekken, werk zoeken, studie beginnen) zoekt Da Capo naar samenwerkingspartners. Zie onderstaand schema.

Schematisch overzicht Da Capo

Relaties van Da Capo en de onderlinge contacten en afspraken

Organisatie	Project/onderdeel	Soort samenwerking;
Stimenz (welzijnsorganisatie)	Taalmaatjes	Vrouwen worden doorgestuurd naar Da Capo als zij geen taalmaatje kunnen krijgen (te hoog niveau), of als zij een volgende stap kunnen ondernemen na gewerkt te hebben met een taalmaatje.
	Taalgroepen in de wijk	Als blijkt dat vrouwen meer kunnen en willen dan de taalgroep aanbiedt, dan kunnen zij doorverwezen worden naar Da capo.
	Apeldoorn pakt aan	Bij Apeldoorn pakt aan (voorheen verenigingsburo) heeft Da Capo vacatures uitgezet voor vrijwilligers. Een aantal vrijwilligers is via die weg bij Da Capo als vrijwilliger aan de slag gegaan.
	buurthuisje	Samen worden een aantal activiteiten opgezet voor het buurthuisje in het havenpark.
Kringloopwinkel Foenix		1 gedetacheerde medewerker van Foenix voor 8 uur per week Samen aan de slag om activering van de vrouwen vorm te geven Overleg gaande over intensieve samenwerking, samenvoegen van activiteiten en gebruiken van elkaars expertise
ROC Aventus		Er is een overeenkomst gesloten voor de BBL Entreeopleiding. Stagiaires van deze opleiding lopen 20 uur stage in het leerwerkbedrijf het Atelier van da Capo en gaan 1 dag per week naar school. Leerlingen van de taalgroep kunnen ook stage lopen
Stichting XYZ		Samenwerking inzake het project Blijven is meedoen (integraal programma voor vluchtelingengezinnen)

Het begint met Taal	Als lid van Het begint met taal ontvangt da Capo tips en suggesties rondom taalonderwijs, boeken en materialen en hebben we deelgenomen aan bijeenkomsten waar ervaring met andere organisaties gedeeld wordt. Trainingen voor taalvrijwilligers
Bibliotheek Coda	Coda nodigt de vrouwen van da Capo regelmatig uit voor een rondleiding en daarna verstrekken zij een gratis bibliotheekpas. Ook trekken we samen op in de week van de alfabetisering
Het taalhuis	Het taalhuis verzorgt trainingen voor taalvrijwilligers Doorverwijzen van vrouwen naar de activiteiten van Da Capo
Stichting Lezen en schrijven	Een aantal programma's en materialen zijn interessant voor Da Capo.
Tesselschade Arbeid Adelt	Een organisatie die vrouwen ondersteunt bij het kunnen doen van een opleiding. Zij gaan de 7 vrouwen van de entreeopleiding helpen met het schoolgeld.
Vrouwenopvang Moviera	Moviera stuurt veel vrouwen door naar Da Capo voor les of vrijwilligerswerk.
Gemeente en Activerium	Doorverwijzen van klanten voor taallessen of andere activeringsactiviteiten bij Da Capo
Vluchtelingenwerk	Doorverwijzen van vrouwen voor taal of activering

4. Interne organisatie

4.1 Betaalde medewerkers

Projectcoördinator

Da Capo is een vrijwilligersorganisatie en wordt aangestuurd door 1 projectcoördinator (24 uur per week). Deze coördinator is verantwoordelijk voor alle (op te starten) activiteiten van Da Capo en de functie van de projectcoördinator is dus zeer uitgebreid. De taken van de coördinator zijn de volgende:

Vrijwilligers	• Zoeken naar en aansturen van vrijwilligers
PR en marketing	• Website onderhouden • Radio- en televisie interviews • Artikelen in krant en andere media laten plaatsen • Folder en flyer maken en laten drukken • Op bezoek bij andere organisaties om de doelgroep via hen te bereiken
Taallessen	• Zoeken naar taalvrijwilligers • Zoeken naar geschikte cursusmaterialen • Bedenken van de soort cursussen die aangeboden worden • Inschrijven van de deelnemers • Opstellen en aanvullen van roosters • Opstellen en bijhouden van groepslijsten • Aanwezigheidslijsten voor de docenten maken • Controleren van aanwezigheid van deelnemers en eventueel nabellen bij afwezigheid • Bestellen van lesboeken en het uitdelen van de boeken aan de leerlingen • Bijhouden en registreren van de betalingen van lesgeld, boeken en kopieën • (laten) scannen van alle lesboeken voor het maken van lesmappen
Atelier	• Zoeken van vrijwilligers • Aansturen van de vrijwilligers • Inrichten van het atelier • Aanschaffen van materialen • In samenwerking met de vrijwilligers de productlijn bepalen • Verkooppunten zoeken en contact leggen/onderhouden Contact met ROC onderhouden over BBL stagiaires
Organisatie algemeen	• Netwerk onderhouden en uitbreiden en samenwerking opzetten • Fondsen zoeken en projectaanvragen doen • Contact met de gemeente onderhouden en subsidies aanvragen

Activeringsmedewerker

Sinds november 2017 is er een medewerker voor activering gestart. Zij komt van Foenix en is gedetacheerd voor 8 uur naar Da Capo. Haar taak is met name om activering van de vrouwen beter vorm te geven en verder te ontwikkelen.

4.2 Vrijwilligers

Vanaf de start in september 2014 hebben zich al een heel aantal vrijwilligers gemeld en zijn zij aan de slag gegaan. Er zijn verschillende soorten werkzaamheden voor de vrijwilligers die opgedeeld worden in de volgende soorten vrijwilligersplekken: ateliervrijwilligers, taalvrijwilligers, computer- of ICT vrijwilligers, vrijwilligers activering, administratieve ondersteuning.

Een aantal van de vrijwilligers heeft via het Verenigingsbureau (tegenwoordig Apeldoorn pakt aan) de vacatures van Da Capo gevonden. Anderen hebben naar aanleiding van een artikel in het Apeldoornse stadsblad of de stedendriehoek contact opgenomen met de coördinator om de mogelijkheden voor vrijwilligerswerk te bespreken. Ook komen er vrijwilligers binnen via re-integratiebureaus en via de gemeente.

Da Capo is een middelgrote vrijwilligersorganisatie geworden. Zij is flink gegroeid sinds de oprichting in 2014. Er is een klein verloop geweest van vrijwilligers. Een aantal vrijwilligers heeft betaald werk gevonden en anderen stoppen om persoonlijke redenen.

Aantal vrijwilligers: 52

Taal: 20	ICT en website: 2
Atelier: 10	Activering: 4
Administratie en kantoor: 5	Coaching vrijwilligers: 1
Oppas: 5	Fietsles: 1
Bestuur: 4	

4.3 Bestuur

Er is een bestuur dat bestaat uit 4 bestuursleden. Ook dit zijn allemaal vrijwilligers en ontvangen geen vergoeding voor het bestuurswerk. Het bestuur heeft een adviserende en controlerende rol. Zij helpen de projectcoördinator waar mogelijk met het vergroten van het netwerk en het leggen van contacten, inhoudelijk aan de hand van adviezen en zij houden het overzicht op de inkomsten en uitgaven van de stichting. De penningmeester maakt de jaarafrekening van de aangeleverde stukken. Dit jaar heeft er een wisseling plaatsgevonden bij het penningmeesterschap.

Het bestuur bestaat uit:

Voorzitter:	Paul Baart (Managing Director Centrum Werk Gezondheid)
Secretaris:	Lineke Maat (directeur Taal doet meer)
Penningmeester:	Mariëlle Visser
Lid:	Simon Boon (Iriszorg, Netwerkplatform 'Brotherwood', burger-bedrijf-bestuur, Stichting Oranjeveesten Apeldoorn)

BIJLAGEN

1. Evaluatie met de Entreeleerlingen